

Wonen op de Elandsgracht was een voorrecht!

door Gerda Weverink

In de tram vind ik een Parool van maandag 25 maart. Die kan ik nooit laten liggen. Ik blader in de verkreukelde krant en lees op pagina 18: 'Ondernemers en buurtbewoners vrezen dat de herinrichting Elandsgracht te luxe maakt'.

De helft van de pagina wordt in beslag genomen door een vreselijke foto waarop hoofdzakelijk auto's en daken van auto's te zien zijn. Er verdwijnen 165 parkeerplaatsen. 'Als je de essentie van een plek weghaalt, streef je je doel voorbij', citeert de verslaggeefster. Hoezo essentie weghalen? Wat was die essentie dan?

Terugblik

Een terugblik maakt dat helder. Mijn vader had er zijn zaak, hij was grossier in chocolade en suikerwerken, we woonden op nr. 14. Naast ons was restaurant De Gouden Bal. Een pleisterplaats voor alleenstaande bewoners en een eldorado voor onze kat, die altijd de biefstukken pikte in de keuken als de kok het raampje liet openstaan.

Op nummer 18 was de limonadefabriek van de familie Schiet. De kinderen uit de buurt mochten altijd komen kijken en kregen de glazen knikkers mee die over waren van de gebroken kogelflessen. Daarnaast de kapper, vervolgens een smederij waar de paarden voorzien werden van nieuwe hoefijzers, en daar weer naast veilinggebouw De Eland, waar mijn moeder haar huisraad aanvulde met een bureau of piano. Zij gaf opdracht en de veilingmeester deed de rest.

Vlaggenfabriek

Op nummer 12 was de vlaggenfabriek van Ruder. Dat was verboden terrein. De familie Geel woonde op 10. De vader deed iets in en met huizen, de dochters waren

mijn vriendinnetjes. Aan de overkant op de hoek van de Prinsengracht was café De Eland. Vader en moeder runden de tent en de dochter speelde met ons op straat. Want op straat spelen konden we: het hele plein stond tot onze beschikking. Er waren nog geen beelden van Jordaan-artisten, maar gewoon verstoppertje spelen om het huisje op de hoek van het plein. De haringman voorzag ons van heerlijke verse haring, de kelder van de gebroeders Lindeman voor de aardappelen, de slager had heerlijke biefstukken en draaide het gehakt waar je bij stond.

Gedempte gracht

Het belangrijkste voor ons was het speelplein over de hele lengte van de gedempte gracht. We sleepten onze tafeltjes en stoeltjes naar buiten als het mooi weer was en 's winters konden we sleetje rijden. Alleen jammer dat je nooit de lucht kon zien op die gracht. De iepen waren zo groot dat ze hun schaduwen over de hele straat wierpen.

Bioscoop De Edison deed goede zaken in de buurt. Wanneer mijn moeder groene zeep nodig had, werd ik naar het 'Potten en pannenwinketje' gestuurd om een klodder van dat spul te halen in een grauw papier. Jamin (Sjamin genoemd) verkocht ijsjes van 5 cent en ik werd op heterdaad betrapt toen ik thuis uit de geldla op het kantoortje twee stuivers pikte om mijn vriendinnetje en mezelf te trakteren!

Voorrecht

Om in deze straat op te groeien - ik woonde er tot mijn 23ste - was een voorrecht! Alles was er gewoon. In de oorlog gebeurde er veel, na de oorlog bezetten de zwarthandelaren de hoeken van de straten en riepen ze onze huishoudelijke hulp na wanneer ze in het uniform van het Leger des Heils op weg gingen naar de tram in de Marnixstraat, naar 'de zang'. Vol weemoed fiets ik nog wel eens over de gracht. Ik woon er al lang niet meer, kijk naar het ouderlijk huis (nu een Turks restaurant), de vele restaurantjes, winkels die er niet meer zijn. Het café is er nog, maar is niet meer in handen van een, voor mij, legendarisch echtpaar, dat de echtelijke twisten met veel omhaal voor de deur uitvocht.

En dan zeggen dat je door de parkeerplaatsen te verwijderen de essentie weghaalt? Bewoners kunnen op het plein zitten als het 's zomers warm is onder de oude iepen, kinderen kunnen er heerlijk spelen en wie weet halen ze die beelden ook eens een keertje weg! Het elektriciteitshuisje staat al op de nominatie!

Is dat te luxe? Kom nou!

De parels van de Jordaan.

Machtig Mooi Mokum

Column Harry Slinger

Het ging om vertrouwen

Daar draait het hele leven om: vertrouwen. Toen ik in Buurthuis De Banne werkzaam was kwam mijn vriend Co Dehé met een aantal vrienden op het idee een prachtig binnenvaartschip te kopen. Ze noemden hem Vertrouwen.

Het doel was om jongeren die niet op vakantie gingen in Friesland te leren zeilen. Een hele ervaring op het water in de wind in plaats van in de goot. Via het IJsselmeer naar Stavoren was wel wat anders dan de pont over het IJ. Voor de jongeren uit de volksbuurten was het een wereldreis naar een gebied waar zelfs een heel andere taal gesproken werd. Ook volkszanger Peter Beense is een weekje mee geweest. Hij was er getuige van dat Marijke en ik toen verliefd op elkaar geworden zijn.

Omdat de subsidiekraan in die jaren ook al op slot ging waren de vrijwilligers van de Vertrouwen afhankelijk van giften. Daarom werd de Stichting Vertrouwen in het leven geroepen en deed men graag een beroep op DRUKWERK om op actiedagen geld in te zamelen. Tijdens

menige Vertrouwenactie speelden wij de sterren van de hemel en het geld uit de zakken van de mensen.

Een grote slag kon geslagen worden op de kroningsdag van 30 april 1980. In de vroege morgen werd op het Rembrandtplein een podiumwagen met spandoek geplaatst. Er was veel volk op de been dus konden de collectanten veel geld ophalen. Omdat het een roerige dag beloofde te worden, hadden we een gevarieerd muziekprogramma samengesteld met voor elk wat wils. We waren nog niet begonnen met spelen of ja hoor, de pleuris brak al uit. In de geschiedenis is wel vaker een

opstand of revolutie muzikaal begeleid. Nou, die dag kregen wij dat spontaan toebedeeld.

Het ene moment speelden wij het Wilhelmus van Karbouwen voor de Mobiele Eenheid, het volgende moment rukten van de andere kant de autonomen en krakers op en speelden we Beatricks en Kraak maar (b) raak. Een toeschouwer heeft de foto op de voorpagina gemaakt. Of de geschiedenis zich na 33 jaar zal herhalen is de vraag, maar ook dit keer gaat het er nog steeds om in wie je vertrouwen kunt hebben. De stichting voor jongerenavontures bestaat nog steeds en Drukwerk ook (weer).

De Elandsgracht met de hoge iepen.

Colofon

De Oud-Amsterdammer is een uitgave van De Oud-Amsterdammer BV. Verschijning is elke twee weken. Distributie vindt plaats via ruim 400 verspreidpunten in Amsterdam en regio.

Hoofdredacteur: Hans Peijs
De Oud-Amsterdammer BV
Postbus 5003, 1380 GA Weesp
T 020 - 716 39 79
E info@deoudamsterdammer.nl
I www.deoudamsterdammer.nl

Informatie over adverteren
Myrna Bos, Irene Venneker
T 06 - 11002679 Myrna Bos
T 06 - 29600679 Irene Venneker

Copyright

Op de teksten, foto's en het ontwerp van De Oud-Amsterdammer rust copyright. Niets mag op welke wijze dan ook worden overgenomen, vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder toestemming van de uitgever.